

Sayı : B.13.2.SGK.0.10.00.00/338
Konu : Malullük Aylığı Bağlanması
ve Kesilmesi İşlemleri.

25/05/2010

GENELGE
2010/67

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılardan, gerek Kanunun yürürlük tarihinden önce, gerekse sonraki dönemlerde malullük sigortasından sevk veya tahsis talebinde bulunanlara yapılacak işlemler ile 4 (a) ve (b) sigortalılarının malullük aylıklarının kesilmesi hususlarında sosyal güvenlik il müdürlükleri/sosyal güvenlik merkezlerinde tereddütler yaşandığı anlaşılmış olup, konuyla ilgili uygulamalar aşağıda bir kez daha açıklanmıştır.

1- MALULLÜK AYLIĞININ BAĞLANMASI

Bilindiği üzere, 5510 sayılı Kanunun malullük sigortasından aylık bağlanmasına ilişkin 26 ncı maddesindeki şartlar Kanunun yürürlük tarihinden önce veya sonra sigortalı olanlardan Kanunun yürürlük tarihinden sonra malullük sigortasından tahsis talebinde bulunacaklara uygulanacak olup, 4(b) sigortalıları açısından 1/10/2008 tarihinden önce yapılan sevk işlemleri aynı zamanda malullük aylığı talebini de kapsadığından, bunlar için 1479 ve 2926 sayılı kanunların mülga hükümlerine göre işlem yapılması gerekmektedir.

1.1- 1/10/2008 tarihinden önce malullük sevk ve tahsis talebinde bulunanlar

5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce 1479 veya 2926 sayılı kanunlara göre sigortalılıkları devam ederken veya sigortalılıkları sona ermiş olanlardan maluliyet yönünden sevk talebinde bulunanlardan, gerek 5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce gerekse Kanunun yürürlük tarihinden sonra malul oldukları tespit edilenler hakkında 1479 ve 2926 sayılı Kanunun mülga hükümleri doğrultusunda işlem yapılacaktır.

Diğer bir ifadeyle, 1/10/2008 tarihinden önce maluliyet sevk talebinde bulunanlardan, malul sayıldığına ilişkin sağlık kurulu rapor tarihi 1/10/2008 tarihinden önce veya sonra olanlara rapor tarihini takip eden aybaşından itibaren 1479 ve 2926 sayılı kanunların mülga hükümlerine göre malullük aylığı bağlanacaktır.

1.2- 1/10/2008 tarihinden sonra malullük sevk ve tahsis talebinde bulunanlar

5510 sayılı Kanuna göre sigortalılara malullük aylığı bağlanabilmesi için öncelikle sigortalının maluliyet durumunun tespit edilmesi gerekmektedir. Maluliyet durumunun tespiti için sevk işlemi yapılacak sigortalının, sevk talebinde bulunduğu tarihte sigortalılığını sonlandırması şartı aranmayacaktır. Sigortalılık devam ederken de sigortalı sevk talebinde bulunabilecektir.

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 50 nci maddesinde, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim ödeme gün sayısı 1800 günden az olan sigortalıların sevklerinin yapılmayacağı,

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanlardan prim ödeme gün sayısı 1800 gün olduğu halde kendi sigortalılığı nedeniyle genel sağlık sigortası primi dahil, prim ve prime ilişkin her türlü borçları bulunanların sevklerinin, masrafları kendilerince ödenmek üzere yapılacağı, sigortalıların 1800 prim gün sayısını Kanunun 41 inci maddesine göre hizmet borçlanması yaparak tamamlamaları halinde, borçlanma taleplerinin alınması kaydıyla sevk işlemlerinin yapılacağı, ancak, borçlanma bedeli ödenmeden sevk işlemi yapılmış ise sevk işlemlerine ilişkin her türlü masrafların kendilerince ödeneceği öngörülmüştür.

Sevk işlemlerinin yapılmasında sigortalıların 10 yıllık sigortalılık süresinin bulunup bulunmadığına bakılmayacak, 1800 prim gün sayısı sevk işleminin yapılması için yeterli koşul sayılacaktır.

Sevk işlemi sonucu malul sayılan sigortalıya;

- En az on yıldan beri sigortalı bulunup, toplam olarak 1800 gün veya başka birinin sürekli bakımına muhtaç derecede malul olan sigortalılar için ise sigortalılık süresi aranmaksızın 1800 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olması,

- Maluliyeti nedeniyle sigortalı olarak çalıştığı işten ayrıldıktan veya işyerini kapattıktan veya devrettikten sonra Kurumdan yazılı istekte bulunması,

halinde malullük aylığı bağlanacaktır. Ancak, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanların kendi sigortalılığı nedeniyle genel sağlık sigortası primi dahil, prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olması zorunludur.

Görüldüğü üzere, işten ayrılma, işyerini kapatma veya devretme koşulu tahsis talep aşamasında aranacak olup, sigortalının tahsis talebinde bulunmadan önce mutlaka sigortalılığını sonlandırması gerekmektedir.

Diğer taraftan, sigortalıların sigortalılıklarını;

- Sonlandırmadan maluliyet durumlarının tespiti için sevk talebinde bulunup, malul sayıldıktan sonra işten ayrılarak tahsis talebinde bulunmaları veya,

- Sonlandırdıktan sonra sevk ve tahsis talebinde bulunmaları,

hallerinde, sağlık kurulu rapor tarihi veya tahsis talep tarihleri önce veya sonra olacağından, sağlık kurulu rapor tarihi tahsis talep tarihinden önce ise tahsis talep tarihini, sağlık kurulu rapor tarihi tahsis talep tarihinden sonra ise sağlık kurulu rapor tarihini takip eden aybaşından itibaren malullük aylığı başlatılacaktır. Sigortalıların tahsis talep tarihinde prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının bulunması halinde ise, talepleri reddedilerek borçlarını ödedikten sonra yeniden yazılı istekte buldukları tarihi takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanacaktır.

2- MALULLÜK AYLIĞININ KESİLMESİ

5510 sayılı Kanunun malullük aylığının kesilmesine ilişkin 27 nci maddesinde, malullük aylığının sigortalının;

- Bu Kanuna göre veya yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında çalışmaya başlamaları,

- Kontrol muayenesi sonucu malullük durumunun ortadan kalkması, hallerinde kesileceği öngörülmüştür.

Diğer taraftan, 5510 sayılı Kanunun;

- Geçici 1 inci maddesinde, Kanunun yürürlük tarihinden önce 1479 ve 2926 sayılı

kanunların mülga hükümlerine göre aylık bağlananlar ile 5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce sevk talebinde bulunanların aylıklarının kesilmesi ve yeniden bağlanmasında Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerinin uygulanacağı,

- Geçici 14 üncü maddesinde ise, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sigortalı olanlar ile malullük aylığı bağlananlar hakkında sosyal güvenlik destek primine tabi olma bakımından bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerinin uygulanmasına devam edileceği,

öngörülmüştür.

Buna göre, **5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce sigortalı olanlardan;**

2.1- 4 (b) SİGORTALILARI İÇİN

1/10/2008 tarihinden önce 1479 ve 2926 sayılı kanunların mülga hükümlerine göre tarafına malullük aylığı bağlananlar ile bu tarihten önce sevk edilenlerden malul sayılanların malullük aylığı mülga kanun hükümlerine göre kesilecektir.

2.1.1- 1479 sayılı Kanun kapsamında malullük aylığı almakta iken 1/10/2008 tarihinden sonra;

- 4 (a) kapsamında sigortalı olursa, prime esas kazançları üzerinden % 30 ve kısa vadeli sigorta kolları primi olmak üzere sosyal güvenlik destek primi kesilecektir.

- 4 (b) kapsamında sigortalı olursa, malullük aylığı kesilmeyecek ve herhangi bir prim alınmayacaktır.

- 4 (c) kapsamında sigortalı olursa aylığı kesilmeyecektir.

2.1.2- 2926 sayılı Kanun kapsamında malullük aylığı almakta iken 1/10/2008 tarihinden sonra;

- 4 (a) kapsamında sigortalı olursa, prime esas kazançları üzerinden % 30 ve kısa vadeli sigorta kolları primi olmak üzere sosyal güvenlik destek primi kesilecektir.

- 4 (b) kapsamında sigortalı olursa malullük aylığı kesilmeyecek, tarımsal faaliyette bulunanlar ve muhtarlar hariç aylıklarından sosyal güvenlik destek primi kesilecektir.

- 4 (c) kapsamında sigortalı olursa aylığı kesilmeyecektir.

2.1.3- 5510 sayılı Kanuna göre malullük aylığı almakta olanlar

5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce veya sonra sigortalı olanlardan, malullük sigortasından 1/10/2008 tarihinden sonra tahsis talebinde bulunanlara 5510 sayılı Kanunun 26 ncı maddesine göre (10 yıllık sigortalılık süresi ve 1800 gün, başkasının sürekli bakımına muhtaç olma durumunda sadece 1800 gün) malullük aylığı bağlanmakta olup, bunlardan 1/10/2008 tarihinden;

- Önce sigortalı olanların aylıklarının kesilmesi veya sosyal güvenlik destek primi uygulaması Kanunun 27 ve geçici 14 üncü maddeleri,

- Sonra sigortalı olanların aylıklarının kesilmesi ise 27 nci madde hükümlerine, göre yapılacaktır.

2.1.3.1- 1/10/2008 tarihinden önce sigortalı olup, 5510 sayılı Kanunun 26 ncı maddesine göre tarafına malullük aylığı bağlanmış olan 4 (b) sigortalısı;

- 4 (a) kapsamında sigortalı olursa prime esas kazançlarından geçici 14 üncü madde gereği sosyal güvenlik destek primi,

- 4 (b) kapsamında sigortalı olursa 27 nci madde gereği aylığı,

- 4 (c) kapsamında sigortalı olursa 27 nci madde gereği aylığı, kesilecektir.

2.1.3.2- 1/10/2008 tarihinden sonra sigortalı olup, 5510 sayılı Kanunun 26 ncı maddesine göre tarafına malullük aylığı bağlanmış olan 4 (b) sigortalısı;

- 4 (a), (b) ve (c) kapsamında çalışırsa aylığı 27 nci madde gereği kesilecektir.

2.2- 4 (a) SİGORTALILARI İÇİN

1/10/2008 tarihinden önce 506 ve 2925 sayılı kanunların mülga hükümlerine göre tarafına malullük aylığı bağlananların malullük aylığı mülga kanun hükümlerine göre kesilecektir.

2.2.1- 506 sayılı Kanun kapsamında malullük aylığı almakta iken 2008/Ekim ayından sonra;

- 4 (a) kapsamında sigortalı olursa aylığı kesilecek, prime esas kazançları üzerinden tüm sigorta kollarına tabi prim alınacaktır.
- 4 (b) kapsamında sigortalı olursa malullük aylığı kesilmeyecek, tarımsal faaliyette bulunanlar ve muhtarlar hariç malullük aylığından sosyal güvenlik destek primi kesilecektir. Prim oranı 2008 yılı için % 12, 2009 için % 13, 2010 yılı için % 14 ve 2011 ve sonraki yıllar için % 15 olarak uygulanacaktır.
- 4 (c) kapsamında sigortalı olursa aylığı kesilmeyecektir.

2.2.2- 2925 sayılı Kanun kapsamında malullük aylığı almakta iken 2008/Ekim ayından sonra;

- 4 (a) kapsamında sigortalı olursa aylığı kesilecek, prime esas kazançları üzerinden tüm sigorta kollarına tabi prim alınacaktır.
- 4 (b) kapsamında sigortalı olursa malullük aylığı kesilmeyecektir. Tarımsal faaliyette bulunanlar ve muhtarlar hariç malullük aylığından sosyal güvenlik destek primi kesilecektir. Prim oranı 2008 yılı için % 12, 2009 için % 13, 2010 yılı için % 14 ve 2011 ve sonraki yıllar için % 15 olarak uygulanacaktır.
- 4 (c) kapsamında sigortalı olursa aylığı kesilmeyecektir.

2.2.3- 5510 sayılı Kanuna göre malullük aylığı almakta olanlar

5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce veya sonra sigortalı olanlardan, malullük sigortasından 2008/Ekim ayı başından itibaren tahsis talebinde bulunanlara 5510 sayılı Kanunun 26 ncı maddesine göre (10 yıllık sigortalılık süresi ve 1800 gün, başkasının sürekli bakımına muhtaç olma durumunda sadece 1800 gün) malullük aylığı bağlanmakta olup, bunlardan 5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden;

- Önce sigortalı olanların aylıklarının kesilmesi veya sosyal güvenlik destek primi uygulaması Kanunun 27 ve geçici 14 üncü maddeleri,
- Sonra sigortalı olanların aylıklarının kesilmesi ise 27 nci madde hükümlerine, göre yapılacaktır.

2.2.3.1- 2008/Ekim ayı başından önce sigortalı olup, 5510 sayılı Kanunun 26 ncı maddesine göre tarafına malullük aylığı bağlanmış olan 4(a) sigortalısı;

- 4 (a) kapsamında sigortalı olursa 27 nci madde gereği aylığı,
- 4 (b) kapsamında sigortalı olursa geçici 14 üncü madde gereği aylığından sosyal güvenlik destek primi,

- 4 (c) kapsamında sigortalı olursa 27 nci madde gereği aylığı, kesilecektir.

2.2.3.2- 2008/Ekim ayı başından sonra sigortalı olup, 5510 sayılı Kanununun 26 ncı maddesine göre tarafına malullük aylığı bağlanmış olan 4 (a) sigortalısı;
4 (a), (b) ve (c) kapsamında çalışırsa aylığı 27 nci madde gereği kesilecektir.
Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

M. Emin ZARARSIZ
Kurum Başkanı

DAĞITIM:

Gereği:

Merkez ve Taşra Teşkilatına

Bilgi:

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına